

פרק השוכר את הפועל

פתיחה (ע"פ המאירי):

מתניתין

הפרק שלפנינו משלים את פרטי איסורי יין נסך שנתבארו לעיל. ומתוך כך, התבארו בו גם קצת מדיני שאר איסורים.

ובדרך זו, יתחלקו עניני הפרק לששה חלקים:

הראשון: איסור הנאת יין נסך, ושכרו, ודמיו. השני: דין תערובת יין נסך, וסתם יינם.

השלישי: השלמת דיני נכרי שהתיחד אצל היין, אם ברשות ישראל אם בדרך אחרת.

הרביעי: דיני תערובת שאר איסורי הנאה.

החמישי: כיצד להכשיר כלי גת, שיש חשש שמעורב בהם יין נסך.

הששי: כיצד להכשיר כלים של גויים, שהשתמשו בהם לבישול, אכילה או שתיה, ובלוץ בהם טעם איסור.

כבר התבאר לעיל (נד' ב'), שעבודה זרה א-ב תופסת דמיה. כלומר, לא זו בלבד שהיא עצמה אסורה בהנאה, אלא אף אם מכרה, וקיבל עבורה כסף, הכסף נאסר בהנאה. למדנו זאת, מהאמור בתורה בענין עבודה זרה (דברים ז' כו') "והיית חרם כמחר", ודרשינן, "כל שאתה מהיה ממנו, הרי הוא כמוהו".

דין זה שייך גם ביין נסך, כיון שהתנסך לעבודת כוכבים, דינו כעבודת כוכבים, ואוסר את דמיו. (1)

במשנתנו יבואר, שהחמירו חכמים חומרא נוספת ביין נסך, שלא זו בלבד שתופס את דמיו, אלא אף השכר שמשתכרים מעבודה ביין נסך, אסור בהנאה.

גוי, **השוכר את הפועל היהודי**, (2) לעשות עמו מלאכה **ביין נסך**, (3) כגון להריקו מכלי

אך מכל מקום חליפיו אסורים מדרבנן כמו עבודה זרה עצמה. ולפי זה, איסור שכרו הוא תרי דרבנן. א. גזרו שכרו אטו דמיו, ב. גזרו דמיו אטו דמי עבודה זרה.

2. אבל ישראל השוכר פועל יהודי כדי לעשות עמו מלאכה ביין נסך, כגון כדי לאבדו ולבערו מהעולם, שכרו מותר. (גמ' לקמן סג' ב', ועיין חתם סופר).

3. בפשטות, המשנה עוסקת ביין נסך ממש, כגון ששכשך בו הגוי את ידו לשם עבודה זרה.

1. הלחם משנה (הלכות מאכלות אסורות ריש פרק יא') כתב, שעבודה זרה עצמה ישנם שני לאוים, הא' : "לא ידבק בידך מאומה מן החרם". והשני: "לא תביא תועבה אל ביתך". אך בתקרובת עבודה זרה ויין שנתנסך לעבודה זרה, אין בהם משום "לא תביא תועבה אל ביתך".

ולפי זה, כתב החתם סופר, יין נסך אינו תופס את דמיו מן התורה. כיון שתפיסת דמים נלמדת מ"לא תביא תועבה אל ביתך והיית חרם כמוהו", ופסוק זה לא נאמר בתקרובת עבודה זרה.